

Karta otoka Paga u izolarima Antonija Milla

Ivka Kljajić (1), Matija Razum (2)

(1) Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Kačićeva 26, 10000 Zagreb, ikljajic@geof.hr

(2) Hidroelektra niskogradnja d.d., Zeleni trg 6a, 10000 Zagreb

Sažetak

Antonio Millo bio je grčki pomorski kartograf i moreplovac. Rođen je prvoj polovici 16. stoljeća na grčkom otoku Milosu. U razdoblju od 1557. do 1591. izrađivao je i objavljivao portulanske karte, portulanske atlase i izolare. Neki od njegovih djela čuvaju se u knjižnicama i muzejima u Veneciji (Biblioteca Nazionale Marciana i Museo Correr), Rimu (Biblioteca Nazionale Centrale), Londonu (British Museum i National Maritime Museum), Berlinu (Staatsbibliothek), Parizu (Bibliothèque Nationale de France), Varšavi (Biblioteka Narodowa) te u privatnim zbirkama. Autor je priručnika za plovidbu *Arte del Navigar* (Umijeće plovidbe).

O Antoniju Millu i njegovim izolarima dosad nije pisano u hrvatskim publikacijama. Stoga je svrha ovog rada upoznavanje javnosti s njegovim životom i djelom. Od deset poznatih, u ovom radu razmatraju se tri srodna primjerka izolara u kojima se nalaze i karte hrvatskih otoka popraćene opisima otoka. Riječ je o izolarima koji se čuvaju u Nacionalnoj knjižnici Marciana (Biblioteca Nazionale Marciana) u Veneciji i Nacionalnom pomorskom muzeju (National Maritime Museum) u Greenwichu, Londonu te o faksimilskom izdanju Millova izolara iz 1582. izrađenog na temelju rukopisnog primjerka izolara iz privatne zbirke Sylvie Ioannou. Millo je prikazao oko 90 otoka Sredozemlja među kojima i 16 hrvatskih otoka (Krk, Rab, Pag, Cres, Lošinj, Olib, Vis, Šolta, Brač, Hvar, Lastovo, Korčula, Mljet, Šipan, Lopud i Koločep). U opisima otoka, Millo uglavnom daje informacije o položaju uvala i luka pogodnih za sidrenje. Ponekad daje upute kako uplovljavati i isplovljavati u pojedine luke, ili koje se strane treba držati kada se plovi nekim kanalom. Opise dopunjuje i podacima o prirodnim bogatstvima otoka. Na kartama prikazuje i neke otočiće i grebene koji se nalaze u blizini otoka, ponekad ih navodi kao opasnosti i daje savjet da ih zbog pješčane sprudi treba izbjegavati. Svaki od tri razmatrana izolara ne sadrži isti broj listova, kao ni isti broj karata. U radu se daju osnovni podaci o svakom izolaru, a posebno rezultati istraživanja dobiveni usporedbom karata otoka Paga iz spomenuta tri primjeraka Millova izolara.

Ključne riječi: Antonio Millo, izolar, karta, hrvatski otoci, otok Pag, 16. stoljeće